

Complexnummer: 516629

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

St. Jans Onthoofding

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

516630, 516631, 525686, 525687

Woonplaats

Liempde

Gemeente

Boxtel

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Dorpsstraat 36, 5298 CB te Liempde

Complexomschrijving

Inleiding.

Complex in de kom van het dorp Liempde, iets ten noorden van het oude dorpsplein gelegen, bestaande uit een r.-k. PAROCHIEKERK (1), een TOEGANGSHEK van de aangrenzende begraafplaats (2), met een GRAFMONUMENT (3) en een GRAFTOMBE (4).

In opdracht van het rooms-katholieke kerkbestuur van de parochie van de Heilige Johannes Onthoofding bouwde de architect H.J. van Tulder in 1867 de kerk die stilistisch tot de Neo-Gotiek behoort. De toren stamt uit 1893-1894. De kerkinventaris is afkomstig uit diverse Brabantse kunstateliers. De glas-in-loodramen zijn omstreeks 1890 vervaardigd door het Limburgse familiebedrijf Nicolas. Op de begraafplaats bevindt zich een grafmonument uit 1869 en een graftombe uit 1909.

Omschrijving.

De parochiekerk Heilige Johannes Onthoofding ligt met de westtoren aan de Dorpsstraat. Aan die zijde ter afscheiding van de straat een in 1989 heringericht kerkplein, aan de noordzijde het perceel van een belendend pand, aan de noordoostzijde het terrein van de pastorie (rijksmonument) en aan de oostzijde de begraafplaats waar een oprijlaantje pal naast de kerk aan de zuidzijde heen leidt. Aan het einde van dit oprijlaantje ligt het toegangshek van de in 1860 aangelegde begraafplaats.

Waardering.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de rooms-katholieke kerk in de tweede helft van de negentiende eeuw voor wat betreft bestemming en verschijningsvorm. Het heeft architectuur- en kunsthistorische waarde vanwege het belang voor de geschiedenis van de architectuur en het negentiende eeuwse giet- en smeedwerk. De kerk is daarnaast als vroeg werk van belang voor het oeuvre van architect Van Tulder. Het complex is verder van belang vanwege de bijzondere en gedetailleerde ornamentiek. Het complex heeft tesamen met het belendende St. Albertusklooster en de nabijgelegen pastorie (rijksmonument) ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een historisch gegroeid religieus ensemble. De kerk is daarnaast van belang als beeldbepalend element in de dorpskom van Liempde (beschermde dorpsgezicht) en vanwege de relatie tussen de aangepaste schaal van het architectonisch ontwerp en de landelijke uitstraling van de architectuur in Liempde. Het complex is van belang wegens de gaafheid van de architectonische hoofdvorm (en grote delen van het interieur), het ijzersmeedwerk en het beeldhouwwerk. Verder vanwege de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen, bestaande uit kerk, toegangshek tot de begraafplaats, grafmonument en graftombe. Het toegangshek is daarnaast van belang wegens kunsthistorische zeldzaamheid.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 516630

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82686/178

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Liempde	Boxtel	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Liempde	B			3392

Omschrijving**

Inleiding

De PAROCHIEKERK Heilige Johannes Onthoofding ligt met de westtoren aan de Dorpsstraat. Aan die zijde ter afscheiding van de straat een in 1989 heringericht kerkplein, aan de noordzijde het perceel van een belendend pand, aan de noordoostzijde het terrein van de pastorie en aan de oostzijde de begraafplaats waar een oprijlaantje pal naast de kerk aan de zuidzijde heen leidt.

De kerk werd gebouwd in 1867. De toren stamt uit 1893-1894. Het torenontwerp is gewijzigd door J. Heykants. De kerk is herhaaldelijk hersteld en gerestaureerd. Het oorspronkelijk deels gepolychromeerde metselwerk in het interieur is later in een egaal grijswitte tint geschilderd. Bij een herstelling is de kerk van een gewassen betonvloer voorzien. De laatste restauratie dateert uit 1986-1990, waarbij de oorspronkelijke polychromie deels is hersteld. Op het voorplein aan de Baroniestraat zijn vier beelden op bakstenen pilaartjes met daartussen een smeedijzeren sierhek verdwenen. Het Heilig-Hart-beeld op het voorplein is herplaatst en valt buiten de bescherming.

Omschrijving

Georiënteerde neogotische driebeukige kruiskerk van het pseudo-basilicale type. Toren met octogonale naaldspits, op de viering van de kerk octogonale dakruiter met zeer slanke spits. Op het schip en de transeptarmen een zadeldak, op het driezijdig gesloten koor een omlopend schilddak. Westtoren en daken gedekt met leien in Maasdekking; verschillende kleine dakkapellen onder schilddakje. Op westtoren, dakruiter en nokeinde koor een smeedijzeren kruis, op de nokeinden van de transeptarmen een kruisbloem. Schoorsteen op zuidschild koor. Schip, transept en koor met gelijke nokhoogte maar verschillende dakvoet. Door de tegenstelling tussen het lage schip en het hogere muurwerk van transept en koor sluit de kerk aan bij de dorpse architectuur in de kom van Liempde en is als zodanig typerend voor het vroege werk van Van Tulder. Het gebouw is opgetrokken uit in kruisverband gemetselde baksteen met toepassing van profielsteen bij gevelopeningen en hardsteen voor lijsten, afzaten, sluitstenen, raamtraceerwerk en dekplaten op schouderstukken van gevels, de versnijdingen van steunberen en de projecterende plint. Het schip telt vijf traveeën, het transept één

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

travee met een dwergtravee, het koor één travee met 5/8 sluiting. Aan de westzijde de toren die vier geledingen telt. De eerste bevat de ingang, de tweede een vierdelig spitsboogvenster, de derde geleding heeft aan de voorzijde een spitsboogfries en een rondvenster. De klokkegeleding heeft twee galmopeningen waarboven een wijzerplaat. Haakse steunberen. Tegen de noordkant een driezijdige traptoren. In de kopgevel van de zijbeuken aan weerszijden van de toren een tweedelig spitsboogvenster met daarboven een oculus. De zijbeuken hebben per travee een tweedelig spitsboogvenster, in de sluitingen van de transepten een vierdelig spitsboogvenster met daarboven een venster in de vorm van een sferische driehoek. Koorsluiting met tweedelige spitsboogvensters. In de oksels van koor en transept nevenruimten met spitsboogvensters onder lessenaarsdak. Inwendig toonde de kerk in materiaal oorspronkelijk een afwisseling tussen gepleisterd en gepolychromeerd metselwerk en wit gestucte gewelven. Het metselwerk is nu geheel wit gepleisterd. Het schip en koor hebben een tweedelige opstand met in de lichtbeuk van het schip blinde rozetten waaronder platte scheibogen aanzetten op eenvoudig geprofileerde zware pijlers met (oorspronkelijk anders) gepolychromeerde kapitelen. In de koortravee een blind triforium. Transept met eendelige opstand. Blinde spitsboognissen in de koorzijde van de transeptarmen en aan de westzijde in het schip aan weerszijden van de entree. Schip, transept en koor zijn overweld met kruisribgewelven. De wit gestucte gewelfvakken zijn in de viering beschilderd met engelenfiguren. De kruisribben en gordelbogen rusten op tot boven de kapitelen van de pijlers oprijzende afgeplatte kolonetten met vergelijkbaar geaccentueerde kapitelen. Het gebouw bezit een neo-gotische inventaris. Het houten hoogaltaar is vermoedelijk ontworpen door Van Tulder (1879-80), verder een triomfkruis uit dezelfde tijd en een fragment van de preekstoel (1897) en ramen van Nicolas (ca. 1890) met in het koor een voorstelling van Johannes Onthoofding, het H. Hart van Maria, de doop in de Jordaan en het H. Hart dat aan Maria Margaretha Alacoque verschijnt. In de transepten de levens van Maria en Jozef, in het schip de attributen van de 12 apostelen. Tenslotte een koperen doopvont en enige negentiende en vroeg twintigste eeuwse beelden. Orgel (ca. 1910) van de gebroeders Franssen op vereenvoudigde galerij. Tweeklaviers pneumatisch orgel met vrij pedaal, gemaakt in 1876 door de firma Gebroeders Franssen, nieuwe speeltafel en pneumatische tractuur aangebracht in 1915 alsmede enkele dispositie wijzigingen.

Waardering

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de rooms-katholieke kerk voor wat betreft bestemming en verschijningsvorm. Het heeft architectuur- en kunsthistorische waarde vanwege het belang voor de geschiedenis van de architectuur en de beeldhouwkunst, de plaats van het gebouw als een vroeg werk binnen het oeuvre van architect Van Tulder en van enkele kunstateliers. Het object heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een historisch gegroeid religieus ensemble, voorts bestaande uit de begraafplaats ten oosten van de kerk met diverse grafmonumenten, het monumentale toegangshek, het belendende St. Albertusklooster en de nabijgelegen pastorie (rijksmonument). De kerk is daarnaast vanwege het markante silhouet van belang als beeldbepalend element in Liempde en vanwege de ruimtelijke relatie met de dorpse architectuur in de kom van Liempde door de deels aangepaste schaal van het architectonisch ontwerp. Het object is van belang wegens de gaafheid van de architectonische hoofdvorm en delen van het interieur en de inventaris.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Erfscheiding(D)

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Hek

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 516631

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82686/192

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Liempde	Boxtel	Noord-Brabant		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Liempde	B			3392

Omschrijving**

Inleiding.

Op de begraafplaats ten oosten van de kerk bevindt zich een georiënteerd GRAFMONUMENT. Het oudste deel is vervaardigd in 1869 en diende als graf voor Victor van de Mortel; later ook voor J.H. Mahie en G.A. van Son. Bij een uitbreiding van het graf in 1906 is dit deel mogelijk op een verhoging komen te staan toen er een nieuwe grafruimte werd gebouwd direct onder en aan de westzijde van het bestaande graf. Stilistisch vertoont het invloeden van het Neo-Classicisme. De om drie zijden van het graf gelegde tegelvloer dateert uit later tijd en valt buiten de bescherming.

Omschrijving.

Het grafmonument beslaat een rechthoekige plattegrond. Het mogelijk oudere, deels uit hardsteen vervaardigde deel bevindt zich aan de oostzijde en is noord-zuid georiënteerd. Het bestaat uit een dunne voetplaat waarop een driedelig, samengesteld basement de sarcofaag ondersteunt. Alle zijden van de sarcofaag voorzien van in licht reliëf gebeitelde hardstenen plaquettes, bekroond met een driehoekig fronton met geprofileerd lijstwerk dat op de aanzetpunten en op de top voorzien is van krulwerk en palmetten. In de tympanavelden aan drie zijden wapens, aan de oostzijde een palmtak met krans, symbolisch voor de overwinning, in de zin van gelukkige voleinding van het leven. Afdekking met een samengesteld zadeldak met centraal op de noklijn een kruis met bol. Het mogelijk jongere deel bestaat uit een rechthoekig gemetseld en gecementeerd volume hier onmiddellijk onder en een dito volume, haaks erop geplaatst, onder een hardstenen zadeldak met licht overstek en een hardstenen vorstkam, aan de westzijde bekroond met decoratief kruis. Op de dakschilden een zestal witmarmeren plaquettes met ingebeitelde teksten. In de westzijde een metalen toegangsdeur met decoratief beslagwerk.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de rooms-katholieke grafcultuur en van een sociale ontwikkeling. Daarnaast is het object van belang als bijzondere uitdrukking van een graftype.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het object heeft ensemblewaarden als onderdeel van een historisch gegroeid religieus ensemble, bestaande uit de begraafplaats met monumentaal toegangshek, de kerk, het belendende St. Albertusklooster en de nabijgelegen pastorie (rijksmonument). Het object is van belang wegens de gaafheid en de relatieve zeldzaamheid van de verschijningsvorm.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Graftombe

Monumentnummer*: 525686

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82649/43

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Liempde	Boxtel	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Liempde	B			3392

Omschrijving**

Inleiding.

Aan het einde van een aan de zuidzijde van de kerk gelegen oprijlaantje ligt het TOEGANGSHEK van de begraafplaats. Het kerkhof is aangelegd in 1860, het hek dateert van deze tijd of later.

Omschrijving.

Het bichrome, symmetrische sierhek staat ingeklemd tussen een heg van haagbeuk en bestaat uit vier onderdelen. De middelste delen bestaan uit een draaibaar smeedijzeren tweevleugelig hek met in hoogte afnemende puntspijlen, met elkaar verbonden door gebogen en rechte ijzeren staven. In het midden een slot voorzien van palmet-achtige motiefjes en een decoratieve klink. De twee beweegbare vleugels scharnieren om twee ijzeren pijlers, bestaand uit een smeedijzeren frame aangevuld en ingevuld met abstracte elementaire smeedijzeren vormen en figuratieve gietijzeren vormen, alle attributen van de dood die de kortstondigheid van het leven en het gestadig naderen van het stervensuur symboliseren. Van boven naar beneden:

doodshoofden met knekels, zandlopers met vleugeltjes en gekruiste doodsbeenderen.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de rooms-katholieke grafcultuur voor wat betreft bestemming en verschijningsvorm. Het heeft kunsthistorische waarde vanwege het belang voor de iconologie en de geschiedenis van het smeed- en ijzerwerk en vanwege de bijzondere detaillering en ornamentiek. Het object heeft ensemblewaarden als onderdeel van een historisch gegroeid religieus ensemble, voorts bestaande uit de begraafplaats met diverse grafmonumenten, de kerk, het belendende St. Albertusklooster en de nabijgelegen pastorie (rijksmonument). Het object is van belang wegens de gaafheid en de kunsthistorische zeldzaamheid van de verschijningsvorm.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Erfscheiding(D)

Toegangshek

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525687

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82649/51

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Liempde Boxtel Noord-Brabant

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Liempde B 3392

Omschrijving**

Inleiding.

Op de begraafplaats ten oosten van de kerk bevindt zich een georinteerde GRAFTOMBE van A.C.J. van Boeckel van Rump, heer van het landgoed Velder, en G.M.J. Hubar. De in 1909 vervaardigde tombe vertoont invloeden van de Neo-Renaissance.

Omschrijving.

De graftombe beslaat een rechthoekige plattegrond. Op een plint, bestaande uit geprofileerde rode verblendsteen en hardsteen (voor de hoekblokken), verheft zich een hardstenen samengesteld tweedelig basement met daarop de sarcofaag. De enigszins aflopende sarcofaag, met concave hoekribben, heeft ter halver hoogte een omlopende geprofileerde lijst, aan iedere zijde doorbroken door aanzetstukken voor decoratieve witmarmere pseudo-draagringen. De draagringen zijn opgenomen in een aan iedere zijde projecterend, frontonachtig driehoekig beeldhouwd volume, via acroterin met elkaar verbonden en met binnen het driehoekige veld een voorstelling met twee gekruiste palmtakken onder een kruisnimbus. De palmtakken symboliseren de Overwinning, in de zin van gelukkige voleinding van het leven. Afdekplaat met teksten en twee wapens in licht reliëf waarop witmarmere kruis met epitaaf 'ave spes unica' en ondersteunend blok.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de rooms-katholieke grafcultuur en de sociale ontwikkeling. Verder is het object van belang in relatie tot de geschiedenis van het dorp en het beschermde landgoed Velder. Het object heeft ensemblewaarden als onderdeel van een historisch gegroeid religieus ensemble, bestaande uit de begraafplaats met monumentaal toegangshek, de kerk, het belendende St. Albertusklooster en de nabijgelegen pastorie (rijksmonument). Het object is verder van belang wegens de gaafheid.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Graftombe